

## Recull d'aportacions de la xerrada sobre el POUM – ENTORN NATURAL I RURAL

Aquest és un resum del que es va comentar durant el quart debat-xerrada sobre el POUM organitzat per ACR, que es va centrar en el tema d'entorn natural i rural. En aquest cas, vam realitzar una sortida pels espais periurbans de ponent més propers a la ciutat, com les Terres del Castell, Can Xercavins, Can Pòlit o l'infern de Can Rosés, entre d'altres. Hi van participar unes 40 persones.

L'itinerari tenia diversos punts d'interès, en els que s'exposava molt breument una qüestió d'interès relacionada amb la protecció i la conservació del Sòl no Urbanitzable, aprofitant la realitat que podíem copsar i trepitjar. A partir d'aquesta exposició, els participants debatien i plantejaven possibles accions o reflexions, i es generaven diverses idees força per a cada qüestió.

A continuació es recullen les principals idees força sorgides d'aquesta interessant matinal.

**1 - Horts de les terres del Castell.** Aquestes activitats es donen a diversos llocs del terme de Rubí en SNU: 15 nuclis, amb 130 parcel·les, i 99,7 ha ocupades (dades 2005). Actualment és calcula que n'hi ha més.

### Debat plantejat

#### **Cal reservar espais en el POUM per a regular aquesta necessitat?**

#### Idees força:

- Actualment la majoria dels horts que apareixen en el territori es mantenen al marge de la normativa.
- Hi ha un clar consens, però, en què la dotació de zones d'horts és una necessitat social a la que cal aportar solucions, també des del planejament urbanístic.
- El POUM ha d'afrontar aquesta necessitat i preveure sòl per això, i més tenint en compte la greu crisi econòmica i social actual, que porta a moltes persones a cercar espais per a conrear els seus aliments bàsics.
- El POUM també ha d'aportar mesures per a ordenar i relocalitzar, si cal, les actuals zones d'horts marginals que hi ha al terme, amb connotacions negatives des del punt de vista ecològic i paisatgístic.

**2 – Vinya de l'Òscar Puig** (Plana de Can Xercavins). Valor Agrícola Alt. Al terme de Rubí hi ha més de 500 ha de sòl agrícola, però a gran part d'aquest sòl s'està abandonant el conreu de la terra. Les àrees agràries més importants són: Can Xercavins, Can Serrafossà, les Terres del Castell i Can Ramoneda.

### Debat plantejat



## Com el POUM pot protegir l'activitat agrícola residual que queda a Rubí i contribuir a la seva recuperació?

### Idees força:

- L'activitat agrícola a Rubí té un valor patrimonial, però també ecològic i paisatgístic, que cal preservar. A banda de l'estrictament econòmic de l'activitat.
- Per afrontar l'abandonament de l'activitat agrícola a Rubí cal tenir un POUM que sigui proactiu, i que prevegi la protecció i conservació de l'espai agrari mitjançant l'aprovació d'un pla especial per al conjunt del sòl no urbanitzable.
- La zonificació del POUM de 2008 que separa zona forestal, zona agrícola, zona extractives, zona rustica, és inadequada. Cal pensar més en una zonificació que englobi els mosaics del paisatge i no ha d'estar basat en els hàbitats concrets.
- El POUM ha d'impulsar també la creació d'un parc agrari a Rubí, que integri les grans zones agràries de la ciutat.

**3 – Turó a prop de l'Sportennis** (Plana de Can Ramoneda). Valor Agrícola Alt. Pràcticament erms recuperables. Noves urbanitzacions. El Paisatge Agroforestal del Vallès. Línies elèctriques.

### Debat plantejat

**Continuació. Com el POUM pot protegir l'activitat agrícola residual que queda a Rubí? És necessari protegir també el paisatge? Cal comprar aquest espai i reclassificar-lo com a sòl urbà per protegir-lo?**

### Idees força:

- Per afrontar l'abandonament de l'activitat agrícola a Rubí cal tenir un pla (POUM) que sigui proactiu.
- El SNU de Rubí té un valor elevat com a connector ecològic entre les serralades Litoral i Prelitoral.
- És necessari conservar el mosaic agroforestal típic del Vallès.
- En qualsevol cas, però, la protecció del sòl no urbanitzable, com seria el cas de les terres de Can Ramoneda o del Castell, no passa per la compra pública d'aquests terrenys. Passa per dotar aquests terrenys de la màxima protecció possible en el marc del planejament urbanístic, i per un PEU derivat del POUM que afavoreixi la gestió d'aquests espais.

**4 - Torrent de Can Ramoneda.** Espai semi-natural. Problema dels col·lectors d'aigües residuals.

### Debat plantejat

**De quina manera el POUM pot ajudar a solucionar el problema dels col·lectors d'aigües residuals?**



### Idees força:

- Cal estudiar la possibilitat d'instal·lar mini-depuradores a les capçaleres dels torrents amb col·lectors d'aigües residuals, acompanyades de basses ecològiques per a minvar la càrrega contaminant, com a alternativa a la substitució d'aquestes estructures que malmeten el flux superficial i natural de l'aigua pels torrents. A més, l'experiència demostra que a Rubí els col·lectors d'aigües residuals és trenquen sovint i no són una solució ambientalment correcta.
- Actualment els col·lectors d'aigües residuals instal·lats en SNU representen un dels impactes més importants pel medi natural (Torrent de Can Xercavins, Torrent de Can n'Oriol, Torrent Fondo, Torrent de Can Ramoneda, etc.)

## 5 - Sant Muç i entorns. Patrimoni cultural. Patrimoni natural.

### Debat plantejat

#### **S'està perdent aquest patrimoni per desídia? Què cal fer?.**

### Idees força:

- El catàleg de patrimoni de Rubí i el corresponent pla especial preveu la protecció i la conservació del conjunt patrimonial de Sant Muç, és a dir, de l'ermita, la masoveria i l'arbreda centenària, així com la plaça i la font, que formarien part de l'àmbit de protecció d'aquest espai.
- Malgrat la iniciativa popular, l'ermita de Sant Muç es deteriora dia a dia i hi ha un risc evident que es pugui perdre aquest patrimoni.
- La plaça de l'ermita presenta un estat deplorable, i està ocupada per usos inadequats (aparcament de vehicles, acumulació de trastos vells, tancaments, etc.).
- L'arbreda centenària de Sant Muç, un dels conjunts arboris de Rubí més antic, no té un manteniment adequat i ha sofert diverses baixes en els darrers anys, sense que hi hagi hagut cap informe que justificués la seva pèrdua.
- La font, la bassa-safareig i la mina van restar durant molts anys perdudes i enterrades per terres, runes i bardisses, però s'estan recuperant mica en mica gràcies a l'acció voluntària de persones i entitats rubinenques.
- Cal una alternativa als vials actuals d'accés a la urbanització de Sant Muç al pas per l'Ermita. S'hauria de plantejar una alternativa que passés per l'est de l'ermita, suficientment separada d'aquesta construcció i de les alzines centenàries, aconseguint un conjunt patrimonial harmònic i continu sense l'impacte ni la fragmentació d'aquests dos carrers.



**6 – El Gatosar de Can Ramoneda.** Zona forestal (boscos de ribera, pinedes, bosquines i matollars). El terme té unes 900 ha de zona forestal. Intersticialment s’hi troben parcel·les amb cases al·legals (57 ha).

### Debat plantejat

#### **Què cal fer amb aquestes zones de gran valor ecològic i paisatgístic?**

#### Idees força:

- És necessari que tot el SNU tingui una protecció alta i que sigui d’una única categoria, que englobi les riberes, les zones forestals, les zones agràries, etc. No té sentit diferenciar nivells de protecció en funció de les tipologies esmentades, el paisatge és la resultant de les interaccions ecològiques que es produeixen entre espais forestals, agraris, etc., i això és precisament el que ha de protegir el POUM.

**6 bis** - Per què hi ha tantes extractives i abocadors a Rubí? PGO-86. Perill: proposta POUM-2008 (continua admetent extractives en les “Zona d’activitat temporal extractiva”; també preveu la possibilitat d’instal·lar nous abocadors en l’articulat de la normativa urbanística).

### Debat plantejat

#### **És necessari fer un abocador per a restaurar una extractiva?**

#### Idees força:

- Per a restaurar una extractiva no cal fer-hi un abocador, ni cal reblir l’espai amb terres, molt sovint només cal una lleugera restauració del relleu i, si es vol, una revegetació que acceleri el procés de naturalització de l’espai. Ex: l’estany dels Alocs o el gatosar de Can Ramoneda, que havien estat antigues extractives mai restaurades (de fet, es van abandonar ambdues), i actualment són espais d’alt valor ecològic.
- El POUM ha de limitar (evitar) la possibilitat de noves activitats extractives i de nous abocadors al terme de Rubí; ja s’ha cobert amb escreix la quota d’aquest tipus d’activitats de gran afectació social i territorial.

**7 - Dipòsit d’Aigua de Can Pòlit.** Interès ecològic i paisatgístic. Connector Ecològic de Rubí.

La proposta de POUM-2008 en general classifica en tres nivells de protecció el sòl no urbanitzable: extractives.

- Zones d’especial interès ecològic i paisatgístic (no restableix res)
- Zones d’interès ecològic i paisatgístic (no restableix res)
- Zona rústica (calaix de sastre que no restableix)

A banda, també hi ha les zones d’activitat extractiva, en les que es permeten aquest tipus d’activitat, però no es preveu quin serà el nivell de protecció una vegada finalitzin.



## Com s'aconsegueix que el POUM sigui un pla proactiu en el SNU?

- Del POUM ha de penjar un PEU (Pla Especial Urbanístic) de tot el SNU del Terme de Rubí. Aquest pla és el que permet ser proactiu.
- No obstant això, cal que el POUM no limiti la protecció del SNU, eliminant, per exemple, la categoria de protecció de "zona rústica", que obre les portes a futurs desenvolupaments urbanístics, o evitant expressament que es puguin dur a terme activitats com extractives, abocadors, etc.
- Una bona eina de protecció és la que s'ha utilitzat a Viladecavalls: van fer un PEU i van posar-hi la normativa del Pla Especial del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt Serra de l'Obac.

**8 - Can Serrallach.** Cases en sòl no urbanitzable. Cal trobar una solució ambientalment correcta i socialment justa.

### Debat plantejat

### **Què s'ha de fer en aquest espai actualment en SNU?**

#### Idees força:

- Aquesta zona de cases il·legals va començar com un espai d'horts, amb les peces de terreny que va vendre la propietat de Can Ramoneda. Mica en mica van aparèixer les construccions habitades, i actualment hi ha aproximadament unes 40 cases.
- No podem permetre més la creació i consolidació de més zones urbanitzades seguint la política de fets consumats. A la Serra de l'Oleguera, a Can Pi de la Serra, a Can Balasch i a Can Serrallach cal trobar una solució ambientalment correcta i socialment justa, i això vol dir no permetre que es consolidin aquests espais com a urbans, intentant arribar a acords amb els actuals propietaris per indemnitzar els valors dels habitatges actuals, mai el sòl a preu d'urbà. A mig – llarg termini aquests espais han de quedar lliures d'habitatges i s'han de recuperar des del punt de vista ecològic per tal que s'integrin a la matriu agrària i forestal en la que es troben.
- En conclusió, no podem repetir els errors que s'han comés amb la legalització i la consolidació de totes les urbanitzacions de Rubí, dotant la ciutat d'un teixit urbà extensiu molt ineficient des del punt de vista ambiental, econòmic i dels serveis públics.
- Tampoc és cap solució deixar aquests espais urbanitzats il·legalment com una categoria de sòl rústec (proposta POUM 2008), en la que sembla que tot és permès, i condena a aquests nuclis a ser uns suburbis tercermundistes sense clavegaram, i amb unes instal·lacions dels serveis bàsics de pèssima qualitat. A la vegada que degraden uns espais de gran valor ecològic immersos en la conurbació de l'àrea metropolitana. Esquivar la qüestió dels habitatges en SNU és una gran irresponsabilitat de planificació urbanística.

Rubí, 10 de març de 2013

